

Projekt

z dnia 8 listopada 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KOBYŁKA**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok
2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) Rada Miasta uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1 będzie finansowany ze środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość tych środków określa uchwała budżetowa na rok 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kobyłka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady Miasta Kobyłka

Konrad Kostrzewa

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma na celu oszacowanie stanu problemów alkoholowych występujących na terenie miasta, związanych z tym zagrożeń, a także przedstawienie możliwości i zasobów do podjęcia działań zmierzających do zapobiegania oraz łagodzenia problemów alkoholowych i ich skutków. Zadania zapisane w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022, są kontynuacją działań prowadzonych w tym zakresie w latach ubiegłych i są zgodne z zadaniami nałożonymi na gminy przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119). Niniejszy program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 przyjętym przez Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 642). Przy jego tworzeniu wzięto pod uwagę diagnozę środowiska lokalnego – zagrożenia i problemy opracowaną przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce. Opiera się także na wytycznych Rekomendacji do realizowania i finansowania miejskich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania oraz sposoby ich realizacji zawarte w Programie dostosowane są do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne oraz osobowe. W trakcie roku będzie również prowadzona diagnoza pełnego rozponania potrzeb populacji osób mających problemy alkoholowe w celu określenia priorytetów działań na kolejne lata.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane ze środków stanowiących dochody gmin z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które ustawodawca nazywa środkami dodatkowymi i które mogą być przeznaczone na inne cele. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych uchwalana corocznie przez Radę Miasta.

Cele Programu

1. Celem głównym programu jest wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu na terenie Miasta Kobyłka.

2. Cele szczegółowe programu to:

- 1) promowanie postaw społecznych motywujących dzieci i młodzież do zachowania abstynencji;
- 2) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 3) udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z problemem alkoholowym i problemem przemocy;
- 4) zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej negatywnych skutków nadużywania alkoholu poprzez zapewnienie właściwej edukacji i działań w sferze profilaktyki uzależnień od alkoholu;
- 5) rozwijanie umiejętności i rozpowszechnianie wiedzy poprzez zapewnienie właściwych form szkolenia osobom w szeroki sposób zajmującym się profilaktyką alkoholową;
- 6) zmniejszenie szkód społecznych i zdrowotnych powiązanych spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

3. Cel główny i cele szczegółowe realizowane będą poprzez wielopłaszczyznową współpracę z instytucjami, podmiotami, stowarzyszeniami, efektywne wykorzystanie ich zasobów na rzecz podejmowania wybranych inicjatyw lokalnych w następujących obszarach:

- 1) profilaktyki uniwersalnej, adresowanej do wszystkich mieszkańców Miasta Kobyłka (dzieci, młodzieży i dorosłych), bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu,

- 2) profilaktyki selektywnej, adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu,
- 3) profilaktyki wskazującej, adresowanej do osób wymagających specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

Diagnoza problemów

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Głównym celem Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Miasta Kobyłka.

W celu dokonania diagnozy problematyki uzależnień i przemocy domowej na terenie Miasta Kobyłki, zwrócono się o informacje do jednostek zajmujących się problematyką uzależnień na terenie Miasta Kobyłka takich jak:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobyłce
2. Komisariat Policji w Kobyłce
3. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Kobyłce
4. Punkt Konsultacyjny.

Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej). Pozyskane dane jakościowe są wynikiem rozmów i zgłaszanych problemów przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nauczycieli, psychologów, pedagogów i dyrektorów szkół, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobyłce. Z rozmów przeprowadzonych z mieszkańcami, pracownikami socjalnymi, członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że część dorosłych mieszkańców Miasta Kobyłka nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe często nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu. Zgodnie z uzyskanymi informacjami, wypowiedziami można stwierdzić, że większość mieszkańców pije na skutek panującego obyczaju.

Już od dziecka oswajani jesteśmy z alkoholem, poprzez ważne wydarzenia w życiu rodzinnym oraz imprezy towarzyskie. Można zauważyć wzrost liczby osób pijących szkodliwie. Dla wielu ludzi picie alkoholu jest przyjemnością, z której nie potrafią zrezygnować, a wraz z wzrostem liczby młodych osób sięgających po alkohol i większość młodzieży ma za sobą pierwszy kontakt z alkoholem. Znacząca część działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Miasto Kobyłka jest organem prowadzącym.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami na terenie Miasta Kobyłka (bieżące dane do dnia 29.10.2021 za 2021 r.) odnotowano 30 zgłoszeń na Krajowej mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa oraz 18 interwencji zgłoszonych przez obywateli, a odnotowanych w bazie SWD (System Wspomagania Dowodzenia) w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscu publicznym. Łącznie daje to 48 zgłoszeń.

Zgodnie z Analizą prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Kobyłce - zgodnie z art. 78a ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2168 z późn. zm.) przygotowaną przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobyłce, obszary dotknięte problemem to:

- spożywanie alkoholu w miejscu publicznym: rejon ulicy Nowej oraz ulic przylegających do niej, okolice ul. Warszawskiej - PKP Kobyłka, ul. Ręczajskiej, ul. Bohaterów Ossowa, ul. Nadarzyńskiej, ul. Napoleona, plac zabaw przy ulicy Paschalisa,
- spożywanie alkoholu w miejscu publicznym przez młodzież: granica gmin Kobyłka/Zielonka – teren kąpieliska Glinianki, siłownia na powietrzu - ul. Ks. Skorupki i Bohaterów Ossowa, parking obok boiska szkolnego – ul. E. Orzeszkowej.

W okresie od 01.01.2021 do dnia 29.10.2021 roku na terenie Miasta Kobyłka: zatrzymano 27 nietrzeźwych kierujących pojazdem, zatrzymano do wytrzeźwienia 11 osób, w tym 1 osobę nieletnią.

Punkt konsultacyjny pełni ważną rolę w lokalnym systemie pomocy, jednak do jego zadań nie należy prowadzenie psychoterapii osób uzależnionych, która jest zbiorem świadczeń zdrowotnych, a te udzielane są wyłącznie przez podmioty prowadzące działalność leczniczą. Obecnie oferta punktu konsultacyjnego stała się bardziej interdyscyplinarna, a jego zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków (dorosłych i dzieci). W przypadku podejrzenia występowania uzależnienia właściwą formą pomocy jest skierowanie do placówki leczenia uzależnienia od alkoholu. Na podstawie dostępnych aktualnych informacji Punkt Konsultacyjny w Kobyłce odnotował 21 zgłoszeń osobistych.

W roku 2020 wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w 28 rodzinach, 19 Kart zostało sporządzonych przez Policję, 7 Kart przez pracowników socjalnych OPS, 2 Karty przez pracowników szkół. Z poprzednich lat kontynuowanych było 18 procedur. Do każdej z procedur powoływana jest grupa robocza, która bezpośrednio nadzoruje sytuację rodziny. Łącznie grupy robocze odbyły 229 spotkań, a po analizie prowadzonych działań w 31 przypadkach grupa robocza wniosła do Zespołu o zakończenie procedury z uwagi na brak zasadności dalszych działań.

Na terenie Kobyłki funkcjonuje placówka wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej, w bieżącym roku szkolnym z działań świetlicy skorzystało: (35 dzieci i młodzieży).

Zgodnie z danymi z Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobyłce w roku 2020 z pomocy, z powodu alkoholizmu w rodzinie skorzystało 12 rodzin (2019 roku – 21 rodzin, 2018 roku – 18 rodzin).

Formy i sposoby realizacji zadań

Zadania przewidziane do realizacji gminy, o których mowa w § 4¹ ust. 1 ustawy będą realizowane poprzez:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określających sposób promocji oraz reklamy artykułów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim lub na kredyt bądź pod zastaw;
- 5) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- 6) prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie świetlicy, w tym dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 7) rozpowszechnianie wolnego stylu życia wolnego od uzależnień m.in. poprzez organizację konkursów;
- 8) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych realizujących programy z zakresu profilaktyki uniwersalnej i profilaktyki selektywnej organizujących wolny czas dzieci i młodzieży zarówno w ich środowisku lokalnym jak i podczas wyjazdów (kolonie, obozy, wycieczki) w tym łączenie elementów socjoterapii z innymi formami pracy wychowawczej;
- 9) upowszechnianie i wspieranie różnorodnych form spędzania czasu wolnego, będących formą profilaktyki adresowaną do wszystkich grup wiekowych poprzez: lokalne przedsięwzięcia rodzinne, o charakterze kulturalnym, a także inne wydarzenia lokalne propagujące kulturę fizyczną i aktywny styl życia;
- 10) wspieranie realizacji działań zawartych w szkolnych programach profilaktyki oraz zakupu wyposażenia niezbędnego do zapewnienia właściwej realizacji ww. programów;
- 11) wspieranie działań pomocowych, interwencyjnych oraz naprawczych wobec rodzin dotkniętych uzależnieniami i patologiami społecznymi oraz podejmowanie działań zapobiegawczych wobec rodzin w sytuacjach kryzysowych;

- 12) wspieranie realizacji zajęć, programów oraz imprez sportowych promujących zdrowy styl życia oraz zdrową rywalizację wraz z możliwością zakupu sprzętu sportowego i akcesoriów sportowych niezbędnych do właściwej realizacji ww. działań;
- 13) prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, doświadczających przemocy i ich rodzin;
- 14) prowadzenie dyżurów przy telefonie edukacyjno – informacyjno - wspierającym dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie i sprawców przemocy;
- 15) prowadzenie otwartych półkolonii, oraz warsztatów obejmujących swoim zakresem program profilaktyki dla ogółu dzieci i młodzieży, działań propagujących styl życia wolny od uzależnień oraz pozytywne wzorce zachowań;
- 16) organizowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- 17) finansowanie lokalnych i współudział w ogólnopolskich profilaktycznych kampaniach społecznych, w tym również współpraca z mediami;
- 18) prowadzenie badań, sondaży i diagnoz pozwalających na ocenę aktualnego stanu problemu;
- 19) prowadzenie edukacji publicznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz problematyki uzależnień między innymi poprzez opracowywanie, wydawanie oraz zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych;
- 20) organizowanie i udział w konferencjach, kursach, szkoleniach, warsztatach oraz innych formach podnoszących kwalifikacje, umiejętności i wiedzę realizatorów programu oraz innych osób działających w obszarze profilaktyki uzależnień i pomocy społecznej, w tym finansowanie kosztów dojazdu;
- 21) doposażanie członków komisji w pomoce i urządzenia biurowe oraz materiały informacyjno – edukacyjne wraz z możliwością przystosowania pomieszczeń i zakupu niezbędnego wyposażenia stanowiących konieczny element do właściwej realizacji zadań wynikających z niniejszego programu.

Realizatorzy Programu

1. Głównymi realizatorami, inicjatorami i koordynatorami programu są Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobyłce oraz Wydział Oświaty, Sportu i Spraw Społecznych realizujący zadania z zakresu spraw społecznych Urzędu Miasta Kobyłka.

2. Współrealizatorami i partnerami programu są:

- 1) komórka organizacyjna Urzędu Miasta Kobyłka odpowiedzialna za promocję;
- 2) jednostki organizacyjne Miasta Kobyłka;
- 3) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- 5) osoby fizyczne, w tym nauczyciele i pedagodzy.

3. Wydział Oświaty, Sportu i Spraw Społecznych realizujący zadania z zakresu spraw społecznych Urzędu Miasta Kobyłka dokonuje kontroli prawidłowości wykonywania zadań przez współrealizatorów Programu. Prawo kontroli przysługuje w toku realizacji zadań lub po ich zakończeniu zarówno w siedzibie realizatorów jak i w miejscu realizacji zadań. Realizatorzy zadań na żądanie kontrolujących zobowiązani są do udzielenia wszelkich informacji i wyjaśnień dotyczących realizowanych przez siebie zadań.

4. Wydział Oświaty, Sportu i Spraw Społecznych realizujący zadania z zakresu spraw społecznych Urzędu Miasta Kobyłka sprawuje merytoryczną kontrolę dotyczącą prawidłowości wydatkowanych środków przeznaczonych na realizację zadania.

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 500 zł brutto za pracę i udział w jednym posiedzeniu Komisji.

2. Zastępca Przewodniczącego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości przysługującej członkowi komisji za pracę i udział w jednym posiedzeniu komisji. W przypadku nieobecności na posiedzeniu Przewodniczącego Komisji, Zastępca Przewodniczącego otrzymuje wynagrodzenie w wysokości przysługującej Przewodniczącemu Komisji za pracę i udział w jednym posiedzeniu Komisji.

3. Sekretarz Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 350 zł brutto za pracę i udział w jednym posiedzeniu Komisji.

4. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 250 zł brutto za pracę i udział w jednym posiedzeniu Komisji.

Rozdział 7.

Finansowanie programu

Realizacja Programu odbywać się będzie ze środków finansowych, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119).

Uzasadnienie

Dotychczasowa działalność na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi pokazała, że do najskuteczniejszych metod profilaktyki alkoholowej należą działania aktywizujące młodych ludzi m.in. poprzez sport, kulturę, zajęcia artystyczne. Zorganizowane sposoby czasu wolnego pozwalają na kształtowanie pozytywnych zachowań oraz promocję pozytywnych wzorców.

Jak pokazują doświadczenia z roku 2020 zasadne jest prowadzenie działań profilaktycznych zapobiegających uzależnieniom, poprzez organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania wolnego czasu, stwarzanie możliwości uczestnictwa w zajęciach specjalistycznych, kulturalnych, pomagają przezwyciężyć ograniczenia emocjonalne i społeczne uczestników w różnym wieku. Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, oraz podejmowanie działań zapobiegawczych wobec rodzin dotkniętych uzależnieniami i patologiami społecznymi kształtuje poczucie odpowiedzialności za własne postępowanie oraz dokonywane wybory. Zgodnie z potrzebami kontynuowane będą zadania publiczne mające na celu organizowanie miejsc twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem sposobów wyrównywania deficytów i problemów spowodowanych długotrwałą izolacją i brakiem kontaktów rówieśniczych w środowisku lokalnym.

Art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) stanowi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uwzględniającego cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Zadania zapisane w niniejszym Programie są kontynuacją działań prowadzonych w tym zakresie w latach ubiegłych i są zgodne z zadaniami nałożonymi na gminy przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119).

Projekt uchwały został poddany konsultacjom społecznym zgodnie z uchwałą XV/128/2019 Rady Miasta Kobyłka z dnia 21 października 2019 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Miejską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego Miasta Kobyłka w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r. poz. 14644) Konsultacje zakończyły się dnia 9 listopada 2021 r. Projekt uchwały został skonsultowany z Miejską Radą Działalności Pożytku Publicznego w Kobyłce.

W związku z powyższym wnioskuję jak na wstępie.